

VO a ČSP 8+9

- I. Přečtěte si snímky v prezentaci - soudní moc, zapište si poznámky do sešitu a odpovězte na otázku v závěru
 - II. Zápis a odpověď na otázku můžete odevzdat několika způsoby, vyberte si z nabízených možností
 - vyfotit a poslat mailem
 - vyfotit a poslat přes Messenger
 - III. Pokud budete potřebovat něco vysvětlit, pokud něčemu nerozumíte, neváhejte a pište mi, volejte
- Mail: vankovapetrahostice@centrum.cz
- Telefon: 722932152

Opakuj:

**Státní moc je rozdělena na
tři samostatné a nezávislé složky.**

Účelem je zabránění hromadění
pravomocí u některého státního orgánu.

V demokratickém právním státě existuje vyvážený systém
tří mocí:

zákonodárné, výkonné a soudní.

Pokud není moc řádně nebo rovnoměrně rozdělena, může
dojít k potlačení demokracie a zavedení diktatury.

8+9

Dělba státní moci

3. Soudní moc

SOUDNÍ MOC V ČR

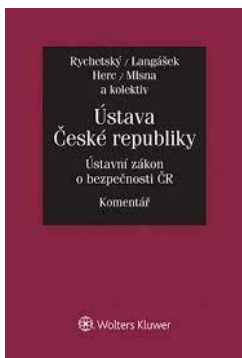
=justice

Vykonávají ji nezávislé soudy.

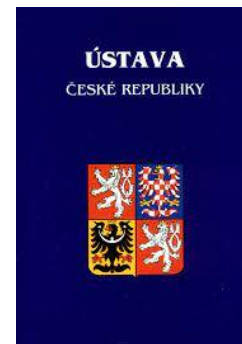

Soudy zákonem stanoveným způsobem zajišťují

- v občanskoprávním řízení ochranu subjektivních práv
- v trestním řízení rozhodují o vině a trestu za trestné činy.

Moc soudní

- Je upravena ve IV. Hlavě Ústavy České republiky.
- V každé společnosti je uplatňování práva spojeno s jeho ohrožováním a porušováním. Proto je potřebné vytvořit určitý kontrolní systém, který by po porušení práva, opět obnovil právní stav. Tímto systémem je soudnictví, které je realizováno pomocí specifického státního orgánu – soudu.
- Specifickým rysem soudnictví je, že jej uskutečňují soudy jménem státu, zákonem stanovenými metodami a v zákonem stanovených procesních formách.
- Soustavu obecných soudů v ČR tvoří Nejvyšší soud, Nejvyšší správní soud, Vrchní soud, Krajské soudy, Okresní soudy.
- Nad dodržováním ústavnosti dohlíží Ústavní soud. Jednotlivé soudy tvoří soudci, přísedící a justiční čekatelé.

Definice soudnictví

Soudnictví je činnost nezávislých soudů jako státních orgánů, vykonávanou podle stanovených pravidel a spočívající v závazném řešení konkrétních případů podle právních norem.

Soudy

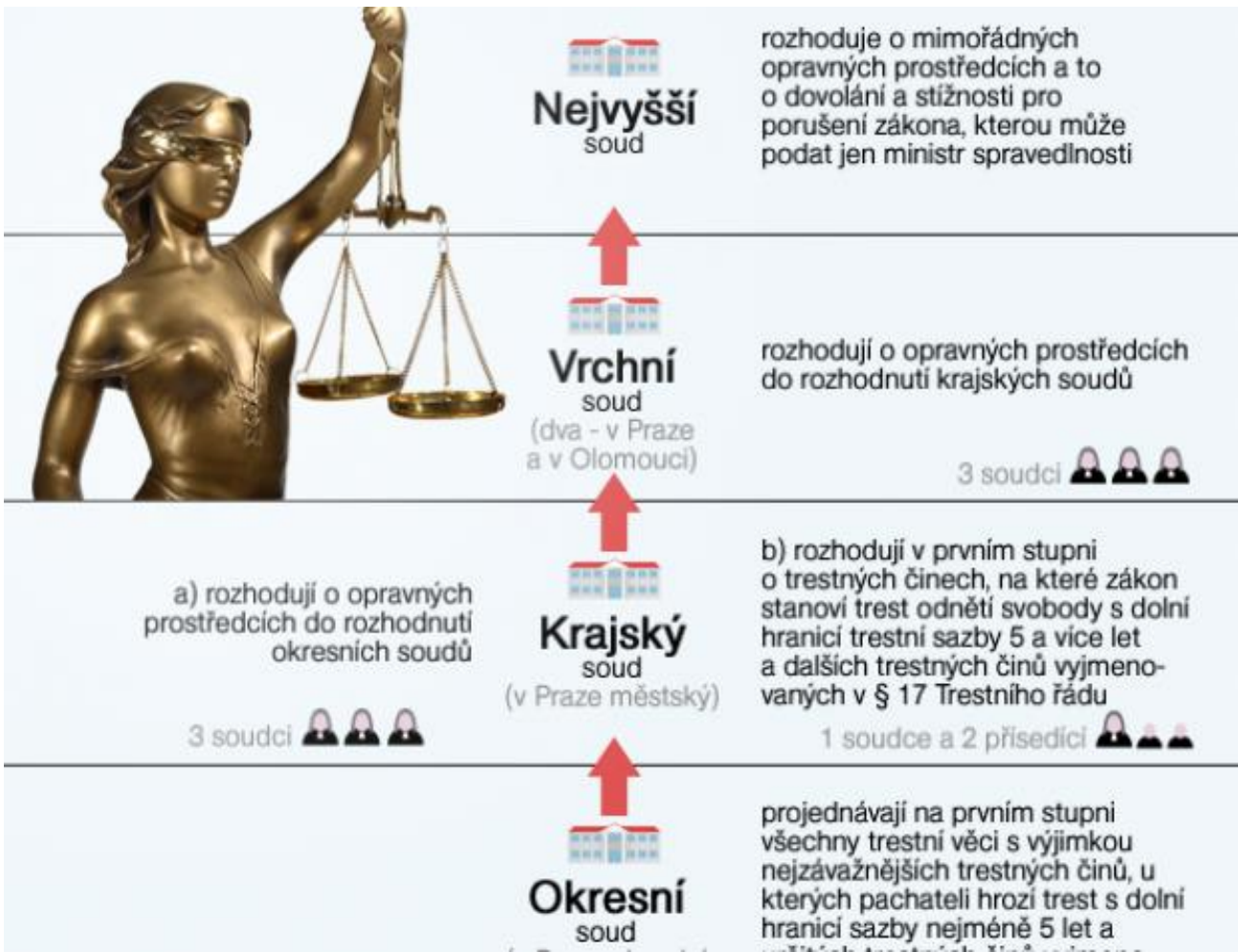
- zákonem stanoveným způsobem poskytují ochranu právu
- každý člověk má přístup k soudům
- postavení všech osob před soudem je rovné
- rozhoduje o vině a trestu za spáchané trestné činy
- soudní moc vykonávají jménem republiky nezávislé soudy

Ústavní soud a soustava soudů

- soudci jmenováni prezidentem bez časového omezení, jsou neodvolatelní

Soustava soudů

- Nejvyšší soud a Nejvyšší správní soud (Brno)
- Vrchní soudy (Praha, Olomouc)
- Krajské soudy (krajská města)
- Okresní soudy (bývalá okresní města)

Činnost soudů

- **okresní soudy** působí ve velké většině věcí, projednávaných v občanském soudním řízení, jako soudy prvního stupně,
- **krajské soudy a Městský soud v Praze** mají dvojí roli. Působí jako odvolací soudy (soudy druhého stupně) v případech, kdy soudem prvního stupně byl okresní soud. Kromě toho působí jakou soudy prvního stupně v případech stanovených zákonem,
- **vrchní soudy** jsou odvolacími soudy v případech, kdy soudem prvního stupně byl krajský soud,
- **nejvyšší soud** rozhoduje především o dovolání jako mimořádném opravném prostředku proti pravomocným rozhodnutím krajských a vrchních soudů jako soudů odvolacích. Rozhoduje dále i v jiných zvláštních případech stanovených zákonem.

Druhy soudů

- A) Civilní – spor a rozhodování o něm; stát (soud) vystupuje jako třetí, nezávislá strana
- B) Trestní – rozhodování o vině a ukládání trestů; stát vystupuje jako žalobce hájící veřejný zájem
- C) Správní – zajišťuje přezkoumání rozhodnutí správních orgánů
- D) Ústavní – rozhodování o protiústavnosti právních předpisů

Historie soudnictví

- Ranný starověk: výhradně zvykové právo (Chammurabiho zákoník – princip „oko za oko, zub za zub“)
- Starověké Řecko – propracovaný systém zákonů a soudní moci (tzv. Gortynský zákoník – zakotvena i práva otroků, žen a osiřelých dětí – inspirace pro římské právo)
- Starověký Řím – vývoj od zvykového práva až po Zákon dvanácti desek (soudnictví zajišťoval senát; soudní rozhodnutí jednodušších případů vykonávala i tzv. tributní shromáždění; stále římské soudy zřízeny za období vlivu Sully – římský politik, vojevůdce a diktátor)
- Středověké soudnictví – zdrojem práva je středověká církev (usiluje o mocenskou a duchovní vládu); skvrna na církevním soudnictví - tzv. kacířské procesy

Vyber správnou odpověď

Co jsou soudy a jaké je jejich poslání?

- a) Jsou to nezávislé a nestranné soukromé instituce, které na komerční bázi poskytují právní ochranu
- b) Jsou to státní orgány podřízené ministerstvu spravedlnosti a vládě, jejichž posláním je plnit zadané úkoly na poli dodržování práva
- c) Jsou to nezávislé a nestranné státní instituce, jejichž posláním je, aby svým rozhodováním vytvářely nové právní normy
- d) Jsou to nezávislé a nestranné instituce zřízené státem, jejichž posláním je ochrana práv